

УДК 342.9.

**ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЯК СУБ'ЄКТИ
АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА**

Сімакова С.І.,

кандидат юридичних наук, доцент

кафедри публічно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Органи місцевого самоврядування в Україні виступають повноцінними суб'єктами владних повноважень у системі адміністративного судочинства, що зумовлює їхню активну участь у публічно-правових спорах.

Слушно зазначає Бровко Н.І., що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи є суб'єктами владних повноважень у процесі здійсненні ними публічно-владних управлінських функцій, тобто вони є уповноваженими носіями публічної влади [1, с. 9]. А у межах судового процесу вони можуть виконувати як роль відповідача — зокрема у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності, прийнятих у сферах земельних, будівельних або інших правовідносин, — так і виступати позивачами, реалізуючи надану їм законом компетенцію.

Характерною ознакою органів місцевого самоврядування є їх організаційна самостійність і невходження до системи органів державної влади, водночас вони наділені правом здійснювати як власні, так і делеговані державою повноваження. Саме наявність владних управлінських функцій визначає їх статус як суб'єктів владних повноважень, що дозволяє брати участь у спорах, які виникають у сфері публічно-правових відносин.

Окреслені питання, що стосувались механізмів адміністративного нормативно-правового регулювання суспільних відносин у сфері місцевого

самоврядування між суб'єктами владних повноважень та об'єктами публічного управління висвітлені у праці Васильківської А.В. [2].

Крім цього варто зауважити, що сільські, селищні та міські ради, а також їх виконавчі органи, представляючи інтереси територіальних громад, приймають рішення, що можуть бути предметом судового контролю в адміністративних судах, що, у свою чергу, підкреслює їх важливу роль у забезпеченні законності та захисту прав і свобод громадян.

Органи місцевого самоврядування в Україні виступають повноцінними суб'єктами владних повноважень у системі адміністративного судочинства, що зумовлює їхню активну та багатовимірну участь у публічно-правових спорах. У межах адміністративного процесу вони можуть реалізовувати різні процесуальні ролі: найчастіше — як відповідачі у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності, прийнятих у межах їхньої компетенції, зокрема у сферах земельних відносин, містобудування, благоустрою, соціального забезпечення чи місцевого оподаткування; водночас у визначених законом випадках вони можуть виступати і позивачами, захищаючи інтереси територіальних громад або відстоюючи належне виконання делегованих повноважень.

Особливістю правового статусу органів місцевого самоврядування є їх організаційна відокремленість від системи органів державної влади, що гарантує самостійність у вирішенні питань місцевого значення. Разом із тим, вони наділені владними управлінськими функціями, що проявляються у праві приймати обов'язкові для виконання на відповідній території рішення, видавати індивідуальні та нормативні акти, а також здійснювати контрольні та дозвільні функції. Саме ця обставина зумовлює віднесення їх до суб'єктів владних повноважень у розумінні адміністративного судочинства та визначає можливість оскарження їх діяльності у судовому порядку.

Компетенція органів місцевого самоврядування охоплює як власні (самоврядні) повноваження, пов'язані із забезпеченням життєдіяльності територіальних громад, так і делеговані державою функції, виконання яких підлягає додатковому контролю з боку державних органів. При цьому рішення, прийняті в межах як власних, так і делегованих повноважень, можуть бути предметом перевірки адміністративними судами на відповідність принципам законності, пропорційності, обґрунтованості та недискримінації.

Висновок. Участь органів місцевого самоврядування в адміністративному судочинстві сприяє забезпеченню ефективного механізму судового контролю за публічною владою на місцевому рівні. Це, у свою чергу, виступає гарантією захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, а також підвищує рівень правової відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування. Сільські, селищні та міські ради, їх виконавчі органи й посадові особи, представляючи інтереси територіальних громад, відіграють ключову роль у реалізації принципів демократичного врядування, прозорості та підзвітності, а їх діяльність у межах адміністративного процесу є важливим елементом функціонування правової держави. Крім того, практика адміністративних судів у справах за участю органів місцевого самоврядування формує єдині підходи до застосування норм публічного права, сприяє усуненню правових колізій та підвищує якість управлінських рішень на місцях. Це дозволяє не лише забезпечити належний баланс між інтересами держави, громади та окремої особи, а й зміцнює довіру громадян до інститутів публічної влади в цілому.

Список використаних джерел:

1. Бровко Н. І. Удосконалення діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів владних повноважень в процесі євроінтеграції України / Н. І. Бровко // Україна в умовах євроінтеграції: проблеми та перспективи : Збірник матеріалів

Круглого столу до дня Європи в межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права» (БНАУ, 08 травня 2025). - Біла Церква, 2025. - С. 9-11.

2. Васильківська А.В. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти адміністративного права = Local authorities as subjects of administrative law : дипломна робота магістра / А. В. Васильківська. – Одеса, 2021. – 98 с.

УДК 340

ПРОЗОРІСТЬ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Левченко М.С.,

студентка 2 курс соціально-гуманітарного факультету

Науковий керівник – **Линник Т.В.,**

кандидат юридичних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

м.Біла Церква, Україна

У сучасних умовах розвитку України питання прозорості управління місцевими бюджетами набуває все більшого значення. Це пов'язано з процесами європейської інтеграції, які передбачають впровадження принципів відкритості, підзвітності та ефективного використання фінансових ресурсів.

Прозорість бюджету означає доступність інформації про формування, розподіл і використання коштів для громадян. Як зазначає О. Кириленко , відкритість бюджетного процесу сприяє підвищенню довіри населення до органів місцевого самоврядування та покращує якість фінансового управління[1, с.10].